

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 23. junija 1880.

12. list.

Kratek popis lesnatih rastlin na Spodnjem Štajarskem, Kranjskem, Goriškem in Primorskem.

Vinike (Ampelideae).

Lesnate rastline, ktere kakor plezalke in beršljan plezajo in se ovijajo, z majhnimi zelenimi cveti, na kterih se nahaja 5 lahko odpadljivih, prostih cvetličnih listov in 5 prašnikov. Plod je jagoda z več semeni.

Srobotnik (*Ampelopsis hederacea*) iz Severne Amerike je kakor beršljan plezalka in kinči zidove, stene in vertne hišice. Listi so 3—5 kerpi, goli, lističi na receljnih jajčasti ali podolgovati, prišpičeni, napiljeni in postanejo v jeseni rudeči ko kri.

Vinska terta (*Vitis vinifera*). V južni Evropi doma se ta važna rastlina že od nekđaj tukaj goji. Pri nas je vinoreja večje važnosti v Berdih, Vipavski dolini, na toplejem Krasu in na Dolenskem, posebno pa na Spodnjem Štajarskem. V vseh teh krajih se nahaja vinska terta tudi kot divjak, blizo jadranskega morja še kot prvotno domača rastlina, kjer jo najdemo v germovji na solčnih skalovinah vseh nižih in na znožji vseh višjih kraških bregov.

Da so v imenovanih krajih po dobroti tako različna vina, temu ni krivo samo različno podnebje in različne zemlje, temuč tudi različnost vinskih tert, njihovo obdelovanje in pa spravljanje mošta. Med tem ko v obče toplota vinski sladkor povzročuje, je terpežnost vina odvisna posebno od tert, rezi in kletarstva. Nektere tert dajajo tudi pri najugodnejših razmerah zelo žlezast, z rastlinskim beljakom namešan mošt. Vино iz takega mošta se ne obderži dolgo, če se tudi o pravem časi včisti, kajti rastlinski beljak povzročuje prej ali pozneje gnjilobo, posebno če ni zadosti vinske kisline. Tako vino se le ohrani, da se, kedar se včasti, v sklepece potoči in dobro zadela. Take tert, če bi tudi obilno vina dajale, bi morali vinorejci odpravljati, ker pridejo drugače v slabo ime, da nimajo kaj prida vina. Grozdje, ktero bliže tert raste, daje sploh boljše in bolj obstoječe vino, kakor ono, ktero na krajih raste. Zato se nizka rez priporočuje, ker pospešuje boljše vino. Prevelika strojarna kislina, ki se posebno v slabejem Vipavskem vinu nahaja, nastane večidel po spravljanji skoz to, da se mošt, ki se dobi pri zadnjem močnem stiskanji, v drugi mošt vliwa. Vendar prihaja grenek okus tudi od tert in sicer se dobi tako vino od grozdja, kterega jagode imajo terdo in grenko

belino. Potrebno je tedaj, da vinorejci kakor so v Vipavi in drugod, če hočejo svoje vino, katero se zavoljo množice sladkorja k najboljšim prišteva, v dobrem imenu ohraniti, kolikor mogoče odstranijo take terte, ktere veliko mehkega vina dajejo. Če že kdo take terte ima, ter si veliko pa mehkega vina pridelati hoče, naj tako vino posebej spravlja in za se poderži, ker ni za kupčijo. Dokler bodo vinorejci bolj na obilico kakor pa na dobroto vina gledali, se ne more vinoreja čez srednjo dobroto povzdigniti.

K l o k e c (*Staphyléa pinnata*).

3 do 5 metrov visok germ; listi pernati, lističev 5 do 7, dolgovatosuličastih, čisto golih in napiljenih, cveti so beli, na zunanji strani nekoliko rudečkasti v visečih grozdih. Plod je velika, kožasta, napihnjena mošnjica z 1 ali 2 koščičastima zernoma. On cvete v spomladi v goratih gozdih pa tudi v lesovji na nižavah. Mnogo se ga najde pri Celji, pa tudi ob Soči pri Gorici. Kot kinč vertov je ta germ jako priljubljen.

K a p č e v j e (*Evonymus*).

Ta rod obsega germe, kateri se prav lahko spoznajo po priprostih listih, majhnih, četverih cvetih, in še najbolj po posebnih 4 do 5 šobastih plodnih mošnjicah (farške kapice), ktere so, kedar zorijo, lepo rudeče ter imajo 4 rumeno-rudeča zerna.

Terdoleska (*Evonymus europaeus*), nar obilniša vseh verst, ima suličaste ali okroglo-podolgovate, malo napiljene liste, plodne mošnjice pa topo-robate. Dveletne mladike so še zelene in imajo 4 sive robove po dolžini.

Nahaja se povsod v mejah in germovji; majhni zelenkasti cveti prikažejo se meseca maja. Ker ta rastlina, večidel germičasta, le redkokrat velikost srednjega drevesa doseže, se njen les, dasiravno terd in močen, vendar le redko za mizarska dela porablja. V spomladi obje neki mol (*Hyponomeuta evsynymella*) ta germ večkrat čisto do golega in prepere njegove vejice z gosto pajčevino.

Suličanka (*E. verrucosus*). Veje in mladike te verst so okrogle pa bradovičaste, listi pa kakor pri prejšni verst, samo nekoliko širji. Plodne mošnjice ne morejo lepih rumeno-rudečih zern čisto zakriti. Nahaja se v goratih krajih, posebno okoli starega gradu pri Celji.

Širokolista terdoleska (*E. latifolius*). Mladike in mlade vejice ima okrogle in gladke; listi imajo tisto podobo ko terdoleska, samo da so veliko večji, še enkrat tako dolgi in široki; plodna mošnjica se znači po perutnatih robovih. Nahaja se na Vipoti pri Celji, pri Idriji, v Hruščevji pri Ternovem na Goriškem in drugod.

M e r t v i k o v i c e (*Rhamnaceae*).

Mertvikovice so germi, redko drevesa z majhnimi, večidel zelenimi cveti, 4—5 krat razcepljeno čašo in 4—5 listnim vencem, ki ima ravno toliko prostih prašnikov.

Osljak, drača (*Paliurus aculeatus*). Močno vejičast, majhen, zelo ternast germ z zeleno-rumenimi cveti in lesnatimi ploščatimi plodi. Veje so obočno zakrivljene, z mnogimi nazaj obrnjenimi bodalci. Listi so jajčasti, kratko

prispičeni s tremi žilami. Pogosto se nahaja v nižih krajih na Krasu med Vipavsko dolino in jadranskim morjem.

Mertvikovec (*Rhamnus*). Ta rod se lahko spozna po cvetih, ki so zelenkasti, deloma nerodovitni v majhnih šopkih in pa po jagodičastem, zelenkastem, koščičastem plodu, kateri zunaj črn postane, kedar dozori.

Draka (*Rhamnus cathartica*). Drevesce ali germ do 4 metrov visok, listi jajčasto okrogli, drobno napiljeni, odspodaj serčasti. Vejice in mladike se z ožijo na koncu v močen tern. Suh sad se rabi za rumeno in zeleno barvanje in se prodaja ali kupuje pod imenom: „Kozje črešnje.“

Kozji presnec (*Rhamnus saxatilis*) je majhen pritličen germ s podolgovato-okroglimi ali suličastimi cveti. Na solnčnatih, kamenitih krajih se pogosto nahaja kakor ob Savi pri Kranji, na južnem Krasu od Gorice do Vrestilja.

Skalnica (*Rhamnus pumila*). Germ, ki le na skalah rase brez ternja, kojega veje so razprostrate in čisto na skale priraščene; listi so široki, podolgovato-okrogli. Nahaja se po skalah na planinah in na visokem Krasu od 1300 m. dol do doline.

Smrdik, rušovec (*Rhamnus carniolica*). Germ brez ternja z velikimi, temno-zelenimi, podolgovato-okroglimi listi, kateri imajo na obe strani na srednjem rebri po 12 enako, na pošev ležečih žil. Na planinah in na Krasu (p. pri Ternovem) se nahaja pogosto od 1000 do 600 m. nižave.

Fr. Krašan.

Šola odgojilišče.

Konec.

Ali se v mnogih družinah ne tepta prepogosto v pričó otrok učiteljeva veljava in čast šole nevsmljeno z nogami? Še celo šolski oblastniki ne premislijo večkrat prav, da otrok dobro ve in zna, da izgovorjena beseda zadeva bolj učitelja ko učence. Kako pogosto si učitelji med sabo sami eden drugemu kratijo veljavo! Kolikokrat časniki ne le enemu učitelju, temveč vsemu učiteljstvu in šolstvu sploh spodkopavajo poštenje in čast! Učitelji sami morajo na to delati, da je njihova osoba v otročjih krogih merodajna in zahtevati se more od otrok: uljudno pozdravljanje, pohlevna prošnja, prijazna zahvala, glasna in očitna prošnja za odpuščanje, radovoljna postrežljivost, popolna čast in spoštovanje pred učiteljevo besedo, najtočnejša pokorščina, najnježnejša vestnost za šolske naloge in dolžnosti učencev. Vse to mora učitelj zahtevati v ljubezni kot oče, pa tudi z resnobo kot mož, kedar se z ljubeznijo nič ne opravi.

Šolska hiša ali soba sè svojimi pripravami je učiteljevo malo kraljestvice in učenci so tega kraljestva deržavljeni. Šola jim more biti svetišče, v kojem se imajo vedno lepo vesti. Če otroci s hrupom in trušem iz šole domu prihajajo, se kaže, da ona šola ni pravo odgojilišče. Šola in vse, kar je v njej, naj bo vedno snažna v izgled prebivalcem cele občine. Snažna in čedna, če tudi borna obleka, vmite roke in noge, poravnani lasje, porezani nohti,

snažna in redna šolska priprava učencev kaže, da v šoli veje duh prave odgoje. Vse to mora mladina z dobro voljo storiti. Otrok naj stori in spolnjuje to dobro zato, ker je dobro, in naj opusti hudo zato, ker je hudobno, to je, otrok se naj vadi spoznavati nasledke vsega dobrega in hudega, potem bode gotovo vsled spoznanja se boljšega djanja poprijel. S tem pripomore šola, da učenci pozneje osobne prostosti in samostalnosti v kvar ne obračajo, ter svoje dolžnosti vestno spolnjujejo in se z lepim, poštenim obnašanjem in dobrim, častnim imenom vsemu svetu prikupijo; kajti le tista omika je častna in lepa, ktera resnico, ljubezen in prostost odseva; le tista veda kaj velja, ki izvira iz ljubezni do Boga in bližnjega. Tudi pobožnosti naj se otrok v šoli privadi. Toda kakor se vse le po malem razvija, ravno tako po malem tudi pobožnost v otroškem sercu. Zato mora upljiv vsega nauka razni otroški starosti primeren biti. V prvi verstí ima veronauk otroka storiti zaupljivega, voljnega in dobrotljivega do ljudi in vseh stvari božjih. Boga mora spoznavati kot svojega najboljšega očeta, ki ga povsod vidi in povsod varuje. Otrok naj ve in zna, da je bil Kristus, kot naj večji prijatelj otrok, tudi njih naj boljši učitelj, ki je otročiče k sebi vabil, rekoč: „Pustite malim k meni priti, kajti njih je nebeško kraljestvo“. Potem bode otrok pobožno, dobro in vbogljivo, kakor je namerjavala naša šolska odgoja.

Vsako ljudstvo ima posebni živelj, posebno nadarjenost, svoje posebne šege in navade, svoj poseben značaj — poseben naroden duh.

Slovenska pobožnost, ponižnost, pohlevnost in zvestoba naj se naši mladini kot najlepši biseri našega naroda predočijo in sicer po primernih zgodovinskih pripovedih, v pesmih in v petju; a ne samo predočijo, temveč serca mladine naj se s tem ogrevajo v ljubezni do Boga, cesarja in domovine.

K temu se ve, da pripomorejo tudi dobro vredjene šolske knjižnice, šolske veselice in šolski sprehodi učencev z učiteljem v prosto naravo.

Delajmo, da bo vsaka ljudska šola ognjišče prave odgoje ljudstva, potem smo si dobrih vspehov svesti. In ako je vsaka posamezna šola enaka izvirku, kterih več potok naredi, tedaj vse ljudske šole skupaj storijo mogočno reko, ki preplavlja in obliva ljudstvo s pravo omiko, k čemur nam Bog pomozí!

J. Vidic.

Lipa.

Učni poskus za višje oddelke.

Že zopet šopek na moji mizi! No, to so prav lepe cvetice, ki mi jih je mlada ročica nabrala in podarila. O tu jih je še več! To me prav veseli. S tem otroci kažejo, da radi delajo svojim dobrotnikom, v katerem obziru koli, nedolžno veselje. Ne bodem popraševal po tistem, ki ima že zdaj tako hvaležno, blago serce; pa pohvaliti ga vendar moram očitno, da je dober otrok, ki zna pri vsaki priliki starišem ali učitelju veselje napraviti. — O, tu je kaj krasnih stvari! In tukaj je pa ravno rastlina, s ktero vas hočem danes seznaniti! Kteri izmed vas je li znal to uganiti? Gotovo si je mislil: mi se

učimo zmirom o najlepših, najkoristnejših stvareh vsikdar ta čas, ko so ravno v največi krasoti in lepoti. Tako je.

Ljubi otroci, lahko boste vsako misel na igranje i. t. d. v ti uri pozabili, ko se bomo učili o tej prevažni rastlini, kateri je naš ljubi Bog vsa čuda podaril, ter z mnogimi dobrotami obložil. Preden pa začnemo, se morate v verste vsesti, natanko poslušati, ter tako mirni in tihi biti, kakor bi bili v cerkvi. Povem vam že naprej, da je to drevo, o katerem se boste učili, — sveto drevo. Poglejte prekrasno vejico in koj jo boste spoznali. Od kterege drevesa je ta vejica? J. (To je vejica od lipe). Nisem še imel prilike in menda je ne bodem, da bi vam znal kaj enacega — lepega pokazati. Videti je vejica, kakor bi imela med temno-zelenimi tudi zlate listke vpletene s krasnimi cveti in bučicami! Gotovo vas žene radovednost, si jo bliže ogledati. Vsak bode dobil mladico s cvetom v roko, a popred pa še nekaj o drevesu. Roke na klop!

Lipa je mnogoletno drevo. Ona ima v zemlji močne korenine, nad zemljo pa močno, precej visoko deblo. Deblo nosi močne, dolge veje, ktere se mogočno v gost verh raztegujejo. (Se ponavlja.)

Deblo ima razpokano, zeleno-sivkasto lubje, kakor ga tu na tem kosu debela vidite. Lipov lub ima, kakor vsako drugo drevo, štiri lege. Perva lega se imenuje p o v e r š n i l u b. Pri lipi je ta zelo razpokan. Drugo lego imenujemo š k o r j o, ktera je zelena. Zdaj odlupim škorjo in vidi se tretja lega, imenujemo jo z e l e n i c o. Pod to pa je četerta lega, ki se lesa derži in jo ličje imenujemo. Koliko leg ima lub lipovega in vsacega drevesa? J. Imenuj im vse lege! J. Pod lubjem se nam je pokazal bel, mehek les brez rastov. Kakšen les ima lipa? J. Na katerem lesu pa se rasti vidijo? J. Kteri les še poznate, ki tudi nima rastov? J. Če se lipov les posuši, je kaj lahek in verh tega še ima to lastnost, da se ne veži. Kteri les pa se rad veži? J. Kako lastnost ima lipov les? J.

Na tablo sem vam bil zapisal: Kaj je lipa? Kaj ima ona v zemlji in kaj nad zemljo? Kaj nosi deblo in kako rastejo? Kaj obdaja deblo in veje? Kakšen je lub in kolikor leg ima? Kaj je pod lubom in ktere lastnosti ima? Kaj lipov les nima? Kteri izmed vas mi zna to brati, a sproti odgovarjati? J. Tako povej tudi J. Kdo pa mi zna tiho brati vsako vprašanje, a glasno odgovore povedati? J. Tako je dobro! Vsi berite tiho prvo vprašanje, pa glasno odgovor na to povejte. Berite! Odgovorite! (Učitelj z roko besede odgovora povdarja, ali pa na mizo terka. Drugo vprašanje ravno tako i. t. d.)* Ljubi moji, zdaj vam še le zopet pokažem prekrasno vejo, ktere cvet že po celi šoli prijeten duh razprostira. Bolj ko jo gledam, lepša se mi zdi. Gotovo že hrepenite, si jo tudi malo ogledati. Pokažem vam jo malo bliže. (Se gre ž ujo po šoli). Ta veja ima veliko mladice, ktere nosijo listje in cvet. Kaj nosi veja? J. Lipovi listi so podobni sercu, so po robih napiljeni in imajo temno-zelena barvo. Kakšni so listi? J. Kteri mi zna to lepše povedati? J. (Lipovi listi so serčasti, napi-

*) Po takem postopanju se marsikteri lenuh iztrebi.

ljeni in temno-zeleni.) Tako je lepo! Povej tako tudi J. En list hočem zmočiti, ter ga na tablo prilepiti. Krog njega napravim čerto s kredo in glejte, list je upodobljen!

Med listjem pa se nahajajo beli-rumeni cveti z ravno takim prilistkom. Da si ga vsak natanko ogleda, hočem vsakemu en cvet podati. Cvetje stoji na dolgih peceljih v šopkih. Kako stoji cvetje? J. Polovica cvetnega peceljua je zraščena z belo-rumenkastim, dolgim in ozkim listkom, ki ga hočemo prilistek imenovati. Kaj je s peceljnom zraščeno? J. Kako podobo in barvo ima? J. Prijetno dišeči cvet ima pet rumenih, venčevih listkov z mnogimi prašniki. Kaj ima cvet? J. Pod vencem vidite zopet pet čašičnih listkov, kateri so spodaj v malo krogeljico zraščeni. V ti krogeljici bode dozorelo seme ali plod. Kako smo že ta del cveta imenovali? J. (To je plodnica.) Koliko delov ima tedaj lipov cvet? J. (Lipov cvet ima štiri dele.) Kako imenujemo cvet, ki ima te štiri dele? J. Zrela plodnica je podobna malemu orehku ali bučici, iz ktere več drobnega semena izpade. Komu je podobna zrela plodnica in kaj izpade iz nje? N. Kako se lipe množe? J. (Lipe se množe se semenom.) Lipa naj rajši raste pri domu, le malokedaj si zajde globoko v gozd, ter včaka zelo visoko (od 500—1000 let) starost. Lipa je toraj domače drevo. Kaj je lipa in kako starost včaka? J.

Dalje sem vam vprašanja zapisal na tablo: Beri jih! N. Kaj nosijo veje? Kakšni so listi? (Podoba, barva.) Kaj je med listjem in kakšno barvo imajo? Kako stoji cvetje? S čim je dolgi pecelj zraščен, kako podobo in barvo ima? Koliko delov ima cvet in kako se imenujejo? Kaj razprostira cvet? Kje se napravi plod in čemu je podoben? Kje rastejo navadno lipe in kaj včakajo? Nahaja se tudi malolistna lipa, ali lipjek imenovan, ktera pa je zelo velikosti lipi podobna, a za 3 tedne pozneje cveti. Kdo mi zna na vsa vprašanja odgovoriti? J . . . Vsi! (Kakor pri poprejšnjih).

To se porabi za pismeno šolsko, ali pa za domačo nalogo.

Čas je danes potekel kakor bi mignil, moramo toraj od ljubljene lipe vzeti slovo, da se v prihodnji uri zopet vidimo. Ali morda menite, da smo o lipi že vse slišali? Prihodnjič še le pride poglavitna reč na versto, t. j. o koristi lipe! Med tem časom pa lahko poprašujete stariše, ktere koristi nam lipa daje. Več ko bode kateri vedel, bolj ga bodem vesel.

Dalje prihodnjič.

Tom. Grah.

Učne slike iz zgodovine.

(Spisuje Tone Brezovnik.)

III. Rimljani.

Slišali smo v zadnji uri, da so Kelti večkrat šli plenit v bogato Italijo, kjer so tedaj gospodarili mogočni Rimljani. Začetskoma so se Rimljani samo doma teh divjih napadnikov branili, pa ker ti le niso mirovali, nego vedno plenili

in pustošili njih lepo Italijo, sklenili so, si te sitne sosede podvreči ter si tako mir napraviti. Po dolgotrajnih kervavih vojskah posrečilo se je vendar rimskemu cesarju Avgustu, ki je za časa Kristovega rojstva vladal, to nemirno ljudstvo premagati in si podvreči. Od tega časa so gospodarili pri nas Rimljani.

Rimljani so bili veliko bolj izobraženi kot Kelti ali Iberi, to je, imeli so boljše in lepše hiše, lepa mesta, boljšo obleko, boljše orožje, sejali niso samo ječmen in oves, nego tudi pšenico, sadili so vinsko tertó, ovočje in še marsikaj drugega. Znali so pisati, čitati, računati in marsikojo drugo umetnost. Bili so manjši kot Kelti, taki kot smo navadno mi. Imeli so največ rujave oči in temne lasi. Govorili so latinski. Bili so prav hrabri, pogumni in bojeviti, zatoraj niso hoteli dolgo takih nemirnih sosedov imeti kot so bili Kelti, nego podvergli so si naš kraj.

Mnogim Keltom je bilo prav, da so Rimljani prišli, kajti pokazali so jim, kako se lepše hiše stavijo, kako se boljša obleka dela, učili so jih pisati in čitati, učili so jih razna dobra jedila kuhati i. t. d. Prinesli so v te kraje tudi črešnje in vinsko tertó ter učili prebivalce vino pridelovati. Napravljali so lepe ceste, po kojih so se že tudi pošte vozile. Tudi skoz naš Vojnik je peljala stara rimska cesta. Pri cestah so bili kameni, ki so daljavo kazali. Tudi tukaj v Vojniku je bil tak cestni kamen postavljen. Pustil ga je narediti rimski cesar Mark Avrelj (podobo), ki je l. 180 po Kr. vmerl. Na tem kamenu, ki se je l. 1725 v zemlji našel in zdaj pri voglu Jekeljnové hiše sloni, se še sedaj lahko sledeče besede čitajo: „IMP. CAES. AVRELIO.“ Kot spomin njih umetnije imamo še sedaj pri glavnih vratih cerkve sv. Florijana v zid vzdano kamenito podobo, predstavljajočo nam nekóv lov. Rimljani so velike gozde trebili, mlake in močvirja izsuševali ter tam lepa žitna polja napravljali. Bila je tedaj tu tudi prav živahna obertnija in trgovina, posebno z govedino, železom in soljo.

Tako so se Kelti z Rimljani sprijaznili in bili so jim radi podložni. Šli so za Rimljane v vojsko v daljne dežele, plačevali so jim davke in marsikteri so poslali svoje otroke v Italijo in Rim, da so se tamkaj naučili, kar so Rimljani znali. Pa je tudi sčasoma skoro vsak človek znal latinski govoriti.

Rimljani so imeli tukaj za naše kraje svojega posebnega cesarskega namestnika, ki je v Celji prebival. Celje je bilo za časa Rimljanov še prav lepo in veliko mesto, nekteri pravijo, da je celo do Vojnika, Žavca in Teharij segalo, kar pa ni verjetno. V Celji je bilo tudi vedno precejšno število rimskih vojakov.

Rimljani so bili začetkoma kakor Kelti in Iberi pagani. Po smerti Kristovi se je pa mnogo Rimljanov dalo kerstiti in postali so kristijani. Okoli l. 53 p. Kr. prišli so menda prvi kristjani iz Italije v naše kraje in 12 let pozneje, l. 65, dobili smo v te kraje prve kristjanske duhovne. Ko je vedno več in več kristjanov bilo, dobili so v Celje tudi škofa. Pa vendar še niso vsi Rimljani radi videli kristjanov in marsikteri rimski cesar je zapovedal vse kristjane pomoriti. In res se jih je mnogo v naših krajih pomorilo, med drugimi tudi celjski škof, sv. Maksimilijan, kojemu so 12. okt. 284 p. Kr. na mestu, kjer zdaj cerkev sv. Maksimilijana stoji, glavo odsekali.

Obravnava te slike je pobobna oni prejšnje slike.

Janez Cvek.

Životopisna čertica.

„Blagor možu, ki tako lepo skrbi
„Za srečo svojega ljudstva: v šoli
„Bistri mladini um in ji blazi
„Srca, po sadunosnih holmcih
„Pa denarje na obresti polaga
„Za boljše čase tega sveta.“

Slomšek.

Ob severno-vzhodnem vznožji mogočnega Pohorja leži mala fara Lembah, ki ne šteje čisto 2000 ljudi. Proti severu jo mejí deroča Drava, ob ktere bregovih se prav skerbno in dobro obdelano lembaško polje razširja. Med poljem in Pohorjem se najmanj uro v širokost in v dolgost razprostirajo prijazni holmci, ki se po bližnji vasi Pekre sploh pekerske gorice imenujejo.

Po svojih prisolčnih pobočjih so gorice vseskozi obraščene z najzlahtnejšim tersom, ki donaša mnogo izverstnega, po svetu slovečega vina. Ponekodi močno rudeča zemlja je peščena, toraj tudi nje obdelovanje težje in dražje nego drugod, koder imajo bolj močno, ilovnato prst. Pa vkljub temu so vinogradi tako umno in skerbno obdelani, da jih je veselje pogledati. Kako je ters pametno oskerbovati, tega so se ljudje največ od velezaslužnega nadvojvoda Ivana učili, ki je, nakupivši si tik pod Pohorjem veliko posestva, zasadil vinograde z namenom, da vsem okoličanom pokaže, kako jih umno obdelovati. Ta svoj namen je tudi popolnoma dosegel, kajti sedaj vsi vinogradniki po njegovem izgledu gorice obdelujejo.

Pa še drugi uzrok je, radi kterega se ta kraj človeku posebno priljubi, namreč neizmerna množica mnogoverstnih sadnih dreves, posajenih po legah med in pod vinogradi. Ako se v pomladnem času, ko drevje cvete po teh medvinogradnih dolinicah sprehajaš, dozdeva se ti, kakor da bi bil prav v raji narave. Kamorkoli oberneš svoje oči, povsod zapaziš razna drevesa, podobna velikanskim cvetličnim šopkom, ki te v vsej svoji krasoti pozdravljajo, ter vzduh okoli sebe z najprijetnejšo vonjavo polnijo. Resnično! Rajske so občutki, ki se pri tem razgledovanju v človeku vzbujajo, presladka je radost, ki mu srce ogreva in neko tiho, neizrekljivo veselje prehaja vso njegovo notrajnost.

Saj je pa tudi ni fare v bližnji in daljni okolici — nekteri celo trdé, da ne na celem Štírskem — ktera bi se zamogla primeroma s tolikim številom raznoverstnih sadunosnih dreves ponašati nego Lembah. Prijazne vaške hrame krog in krog obsenčuje sadno drevje, viničarije po verhuncih in dolinicah milo pogledavajo skozi zelena zagrinjala jih obdavajočih sadunosnikov, ob cestah in potih ponosno stojé košati jablani in hruške, robe vinogradov in verte pa kinčajo mični in nježni pritlikovci. Lepa so vsa ta drevesa v spomladi v svoji snežno-beli obleki, pa lepša so še v jeseni, kadar se pod težo obilnega sadu šibé. V dobrih letih priraslo je že toliko sadja, da so ga komaj pospravili, pa tudi sedaj pri slabih letinah iz obilne množine dreves še vsako leto nekoja rodé tako, da ta kraj nikdar brez vsega sadja ni. In da tukajšni prebivalci v seda-

njih slabih časih primeroma bolje in lažje izhajajo kakor drugod, zato se imajo pred vsem sadnemu drevju zahvaliti.

Če pa poprašujemo, kako je ravno v Lembahu toliko sadunosnega drevja, odgovoril nam bode priletel, že sivolasi mož, da je to zasluga bivšega tukajšnega učitelja Janeza Cveka. Kar je storil nadvojvoda Ivan v povzdigo vino-reje, to je storil Cvek v povzdigo sadjereje, tako da moramo ta dva moža med največje dobrotnike tega kraja šteti.

J. Cvek je učiteljeval v Lembahu v drugem in tretjem desetletji tekočega veka. Kot razboren, in za blagor ljudstva vnet mož je spoznal, koliko koristi bi celemu kraju sadno drevje prinašalo, ter je že v tistem času, ko so bili nauki o sadjereji še malo razviti, sadjereja obče še malo pripoznana, osnoval obsežno drevesnico, v kateri je izrejal mlada drevesa poleg podučevaje tudi svoje učence. Odrasle cepljence je potem zvečinoma učencem in kmetom podaril, kateri so jih po svojih zemljiščih posajali. Na ta način se je na tisuče dreves po vsej fari nasadilo, tako da ljudje trdè, da so vsa sedaj doraščena drevesa v Cvekovi drevesnici zrasla.

Pa tudi iz šole izstopivši Cvekovi učenci sadjerejskih nauk niso pozabili. Po izgledu svojega učitelja napravil si je marsikteri pri svojem domu gredico v izgojevanje sadunosnih drevesc. Takih drevesnic je mnogo po fari, in v njih so zrasla vsa drevesa mlajših nasadov. Zato pa tudi ljudje hvaležno omenjajo svojega učitelja Cveka, od kterega so se v letih mladostnih sadjereje učili.

Umevno je tudi, da je tukajšno prebivalstvo za povzdigo sadjereje močno vneto, ter da jo že davno smatra kot potrebni del kmetijstva. Zdavno je že opustilo tisto starošegno navado, po koji se skerb za mladi narastej sadunosnih dreves le milemu Bogu prepušča, češ, da človek že zadosti stori, ako le drevo iz gozda v boljšo zemljo presadi in k večemu še cepi. Tukaj si skoraj vsi, bodi si v vrtu ali pa v vinogradu za domačo potrebo drevesca odgojujejo. In vse to je zasluga Cvekova! Res veliki je vspeh njegovega truda!

Štajarska kmetijska družba je tudi to blagotvorno početje velezaslužnega moža radostno pripoznala s tem, da ga je odlikovala sè sreberno svetinjo. Pa kakor nikdo, tako tudi Cvek ni bil brez sovražnikov in ravno ta svetinja je bila povod, da so ga odsibdob neprestano in tako hudo pikali, ja je osiveli mož sklenil, se jim umakniti. Zapustil je kraj svojega 20 letnega, tako plodonosnega delovanja preselivši se k sv. Martinu pod Kačjekom (Wurmburg), kjer je kmalo potem umerl.

Da si na njega grobu ni rezanega kamena, ima velikodušni mož vendar dovolj spomina, saj ga slavé brezštevilni živi spominki stoječi po gričih in dolinah, ter glasno pričajo potomcem o njem, kot možu, ki si je z vsemi svojimi močmi prizadeval, povzdigniti duševno in gmotno stanje ljudstva, in s tem čast in slavo svoje domovine. Kmet pa, kader opazuje svoja z obilnim sadjem obložena drevesa, hvaležno mlademu zarodu pripoveduje o učitelju, kateri mu jih je kot dečku v dar poklonil. In ti spominki, ta neprisiljena, odkritosrčna ljubezen hvaležnega kmeta je gotovo več vredna, nego vsa puhla hvala tega sveta. Blagor toraj možu, ki je toliko dobrega storil!

Fr. Praprotnik.

Učiteljem in staršem

nekaj Ant. M. Slomšek-ovih izrekov o poduku in odgoji.

Nabral Tone Brezovnik.

Dalje.

51.

Kdor sadunosno drevo vsadi in požlahni, za celo svojo hišo in rodbino veliko dobroto stori, ki bode mnogo let od drevnega sadu uživala; kdor pa nadepolnega mladenča v čednosti in učenosti modro izgoji, da izraste verl mož, naj si bo mašnik, pravdoznanec ali vojščak, on množi slavo in blagostan svojega ljudstva, za srečo cele dežele skerbi in zasluži, da ga narodi v hvalnem spominu imajo.

52.

Učenost brez čednosti je cvet brez sadja, jabelko zvnaj lepo rudeče, gnjilo pa znotraj.

53.

Učitelj, ki svoje šolce po trinoško strahuje, je toči podoben, ki mlado setev pobije; njegova setev dobrega sadu ne prirodi. Učitelj, ki svoje šolce mehkuži, ter jim vse po volji pušča, je mlačnemu jugu podoben, ki drago cvetje posmodi, da žlahnega sadja ne da. Njegovi učenci bodo rahli in puhli možje, za nobeno težavno službo sposobni. Učitelj, kateri vé svojo mladino za potrebno vednost in krepost oživljati, ji pa tudi možko vedenje in stanovitnost preskerbeti, tak učitelj je vreden sto centov zlata; ena njegovih besed učencu več zda, kakor drugih cela pridiga. Takov dušni oča izbuja v svojih šolcih visoke misli in blage občute, kaže izverstnim glavam polje slavnega dejanja; in če je žive vere mož, in z lučjo svete vere učencem v prihodnost sveti, jih prav lahko z nekoliko besedami za časnost in večnost oskerbi; vse svoje žive dni ga bodo hvalili.

54.

Ako ni gospodar poslom oča, temveč župan, bo tudi hlapec gospodu le tlačan; če si gospodinja svoji dekli le rogata mati, tebi dekla tudi ne more serca dati; če pa družina do tebe serca nima, bo neprenehoma žalostna zima pri hiši, bo pogosto vrelo in germelo, pa malo pohlevnega deža in ljubega solnea.

55.

Kdor na svetu kaj posebnega utemeliti in dobrega izgotoviti želi, naj se od marljivih bučelic v čedni slogi in v koristni družbi delati uči.

56.

Ni dobro mladenču, ne hasnovito možu, ki častilakomen visoko leta, in ga tako rekoč nikdar prav za prav doma ni; on po navadi nizko obsedi. Častilakomnost je družica hudega. Le kdor je v malem zvest, njemu se veliko zaupa.

57.

Zdravje tela in duše sta si najbliža soseda, kajti pod eno streho prebivata. Je telo boleno, ni duša vesela, je duša v kaki hudi strasti, tudi telo kmalo peša.

Dalje sledi.

Dopisi.

Celje. Pri zadnjem zborovanju Celjskega učiteljskega društva dne 3. t. m. je bilo navzočih 33 društvenikov. Med zborovanjem počastil nas je c. k. okr. šol. nadzornik g. Nerath sè svojim pohodom.

Pri tem zborovanju se je posebno gdč. učiteljica Hluščik verlo obnesla. Govorila je o prednosti Evrope oziroma na druga dela sveta, ter je svojo razpravo, opirajoča se na zgodovinsko stališče, v kratkem a jako jedernatem govoru tako spretno zveršila, ter ono zeló zeló obširno tvarino tako koncentrirala, da čestital ji je ves zbor. Gdč. učiteljice, le tako naprej v čast sebi i našemu društvu!

G. Bobisut govoril je o razkladu učenja na različnih šolah. Svoj govor razdelil je na 4. točke.

1. Navod, po katerem naj se razklada, načrt sestavi;
2. težave, katere delo opovirajo;
3. sredstvo v prospah dela, in
4. kako posamezne osebe težavno delo lahko izveršujejo.

Obširneje o tem, poročal je že zadnji „Popotnik“.

Oziroma te točke je bilo tudi sklenjeno, da se spodnještajarski učitelji ozirajo le na ove dele, kateri spadajo v njih področje, to je, na tvarino novih slovenskih čitank.

Konečno je biló sklenjeno, da se bode desetletnica društvenega obstanka dne 1. julija t. l. v Celji slovesno obhajala, za kojoj slavnosti naj društveni odbor potrebnost preskerbi.

Slavnosti udeležiti se, obljubili so vsi navzoči.

Gr.

Maribor. Tukajšno učiteljsko društvo je imelo svoje redne shode meseca februarja, aprila in junija. V prvi seji govoril je g. Sket o risanju zemljevidov v ljudski šoli. Jako zanimiv in podučljiv je bil praktični del njegove razprave, v katerem je kazal, kako je tudi pri pičlo odmerjenem času mogoče nekoliko uspehov doseči, samo da učitelj ve pravo zadeti. Za njim je g. Praprotnik praktično razpravljaj vaje v spisji v 1. in 2. šolskem letu.

V seji mesca aprila je govoril g. Moge, kako je pospešvati in gojiti razvoj dušnih močij. G. Servec je poročal o znanem „Ehrenbuchu“. Zbornica se je z vso odločnostjo proti nameravani knjigi izrekla, odobrila je pa nasvet, da bi bilo lepo in častno, ko bi se zbrali životopisi že pokojnih, za šolstvo in človeštvo zaslužnih mož, ter bi se potem v posebni knjigi izdali. Taka knjiga bi bila lep spominek našim prednikom, in bi nam in našim potomcem sè svojimi živimi, posneme vrednimi izgledi gotovo mnogoverstno koristila. Nadalje g. Servec vsem učiteljem prav gorko priporoča nabiranje narodnega blaga, zlasti pravlic, katerih je med ljudstvom še mnogo, ki bodo pa sčasoma popolnoma izginile, ako jih pazabljivosti ne otmemo. Želeti bi bilo, da bi se vsi učitelji tega opravila z vso resnobo lotili, ter bi vsak v svojem kraju vse pobral, karkoli med ljudstvom še najde, bodi si pravlica, pesem, napev, pregovor, vera, običaj i. t. d.; kajti s tem bi si za natančneje poznanje narodnega

življenja in mišljenja mnogo zaslug pridobili in tudi bodoči čas bi se častno spominjal učiteljstva, katero je mnogo pripomoglo, da se te narodne svetinje niso čisto pogubile. Volil se je tudi poseben odbor, kateri ima nalog nabrano gradivo pregledati in urediti. Ta posel je odbor z veseljem sprejel in samo želi, da bi mu od vseh strani mnogo dela dohajalo. Da bi bilo nabiranje narodnega blaga brez truda, se ne more terditi, pa vendar se bode zamoglo nekaj doseči, ako se le vsak z dobro in resno voljo dela poprime. — Enoglasno priterdi društvo nasvetu, da se g. Klodiču, kojega je Njih veličanstvo v viteški stan povzdignilo, pošlje čestitka. — Gledé novega razredovanja plačilnih verst je društvo odbor pooblastilo, da sestavi spomenico, v koji se naj nasvetuje, da se 4. plačilni red, v katerem je večina spodnještajarskih šol, ali popolnoma odpravi ali pa saj kolikor mogoče omeji, in da se plačilne verste tako uredé, da bode med njimi po vsem Štajarskem večja enakost nego sedaj. Potem bi se spodnještajarski učitelji ne poganjali več toliko za boljše plačane službe na nemškem Štajarskem. —

V seji 3. junija prečita predsednik g. Baumgartner g. Klodičevo pismo, katero nam je poslal zahvalujoč se za došlo mu čestitko. Da si je celi list jako zanimiv, ker veje v njem neka posebna prijaznost in ljubeznjivost, hočem vendar le nja konec tukaj navesti. „Radujem se pa tudi“ piše blagi gospod „iz vsega serca o vsakem glasu, ki mi od Mure, Drave in Save dobaja, da učiteljstvo marljivo in vestno odgojuje in poučuje izročeno mu mladino, in ki mi priča, da mi je moj trud za povzdigo narodnega šolstva ohranil na obrežji omenjenih rek obilo ljubih prijateljev, bivajočemu že več let na obalih sinje Adrije.“ — G. Moge je potem nadaljeval svoj govor o razvoji duševnih moči; g. Mejovšek je pa moral svojo razpravo o normalnem stavku do prihodnje seje, ki bode prve dni julija, odložiti. —pr—

Ptuj, 17. junija. Ptujsko učiteljsko društvo imelo je 3. junija svoje šesto mesečno zborovanje. Navzočih je bilo 29 udov. Seja se začne ob 11¹/₂ uri. Izmed društvenih naznanil omenim samo to, da je gospod predsednik iz zanesljivih virov pozvedal, da bi se posamezne šole zamogle le pod tem pogojem uverstiti v viši plačilni razred, če bi se to, kar bi se več izdalo, pri drugih šolah prištedilo. Sploh pa se še v tej zadevi do zdaj nij ničesar storilo. Pretresovanje o tej reči bode se naj berž le pričelo, če bi posamezni šolski sveti i učiteljska društva prosili, naj se posamezne šole uverstijo v višji plačilni razred. Sklene se, da prosi učiteljsko društvo pri deželnemu zboru i pri deželnem šolskem svetu, da se uverstijo šole Ptujskega okraja po deželi v tretji plačilni razred.

Tajnik poroča po tem o razverstitvi prirodoslovne tvarine na eno- dvo- in trirazrednicah. Sprejmejo se sledeči predlogi :

1. Prirodoslovje se podučuje a) na nerazdeljenih enorazrednicah v tretjem oddelku (5.—8. šolsko leto); b) na razdeljenih enorazrednicah v višjem redu (4.—8. šolsko leto); c) na dvorazrednicah v drugem razredu (4.—8. šolsko leto); d) na trirazrednicah v tretjem razredu (5.—8. šolsko leto).

2. V prirodoslovji se podučujejo vsi učenci skupno.

3. Prirodoslovna tvarina se razdeli v štiriletni kolobar ter se podučuje na nerazdeljenih enorazrednicah, na dvo- in trirazrednicah vsaki teden po eno uro; na razdeljenih enorazrednicah pa vsaki teden po $\frac{1}{4}$ ure. Na razdeljenih enorazrednicah, kjer je višji red in na dvorazrednicah, kjer je drugi razred sestavljen iz pet šolskih let, podučuje se dve leti zaporedoma prirodoslovje le v zimskem tečaju, tako da se v teh dveh letih tvarino prouči, ki je odmerjena enemu letu.

4. Prirodoslovje se na štiri letni kolobar sledeče razdeli. Prvo leto: Splošne lastnosti trupel, molekularne prikazni, magnetizem i elektrika, vzbujena z drgnjenjem. Drugo leto: Galvanizem, zrak i svetloba. Tretje leto: Enakotežje i gib trdnih, kapljevitih i plinovitih teles. Četrto leto: Toplotne i kemične prikazni. (Podrobni načrt, po katerem je odmerjeno vsakemu letu po 40 lekcij, priobči se v „Popotniku“, da bode zamogel pri prihodnjem zborovanji vsak svojo misel izraziti, ali je preveliko ali premalo tvarine odmerjeno vsakemu letu.)

Dalje poroča tajnik o tem, kaj se naj doseže s podučevanjem v drugem deželnem jeziku, v katerem šolskem letu se naj ta poduk pričinja i po koliko ur se naj temu predmetu za vsaki teden odmeri. Po jako živahnem razgovarjanji sprejmejo se sledeči poročevalčevi predlogi:

1. Kaj in koliko se naj s podučevanjem v drugem deželnem jeziku doseže, je odvisno od krajnih razmer vsake šole.

a) V šolah, katere obiskujejo učenci, ki imajo priložnost razven šole se v drugem deželnem jeziku razgovarjati, naj se doseže: Otroci morajo razumeti to, kar so slišali v drugem deželnem jeziku; zmōžni morajo biti, da se ustmeno in pismeno pravilno izrazijo, ter so sposobni, da pismeno i tiskano po zmislju prav čitajo.

b) V šolah, katere obiskujejo učenci, ki nimajo priložnosti, razven šole se v drugem deželnem jeziku razgovarjati, naj se doseže: Otroci morajo sposobni biti, kadar šole zapusté, da pismeno i tiskano čitajo, ter to s pomočjo slovarjev i prestavljajo

2. Poduk v drugem deželnem jeziku se ne začinja pred četrtem i ne po šestem šolskem letu.

3. Drugi deželni jezik se podučuje v urah, ki so odmenjene materinskem jeziku, vsaki teden po dve uri.

Ko se je še po predlogu Ferkovem sklenilo, naj se poprosi na mero-dajnem mestu, da dobimo skoraj „Tretje berilo“, da nam bode mogoče začeti razkladati učno tvarino za materinski jezik, sklene se seja o $12\frac{1}{2}$ uri. —h.

Od Save. Učiteljsko društvo za okraje Brežice, Sevnica, Kozje imelo je 3. junija v Rajhenburgu svoje mesečno zborovanje, katero je bilo prav dobro obiskano; vdeležilo se je nenavadno veliko rednih udov ter g. Ivan Lapajne, tukajšnjemu društvu podpiralni ud iz Kerškega. Iskreno smo le obžaljevali, da so bili vsi učitelji in učiteljce iz B. zadržani se nam pridružiti, tem bolj, ker bi jim bil dohod od železnici celo malo stroškov in truda povzročil.

Obravnave veršile so se po dnevnem redu. Gospod Jamšek je govoril o številjenji. Ponovil in dopolnil je v kratkem to, kar je že pri zadnem zboru o soštevanji prednašal. Na to preide na odštevanje in sicer izvoli si za izgled najprej take naloge, v kojih so številke v zmanjševancu več vrednosti nego v odštevacu, potem take, pri katerih se mora na posodo jemati in na zadnje je tudi pokazal, kako da se učenci na odštevanje sè soštevanjem prevodijo. Pri tem je imel vedno pedagogično načelo: „od znanega do neznanega, od lahkega do težjega“ pred očmi. Zato je povsod s takimi nalogami začel, ki so jih otroci že v prvih šolskih letih izdelovali. Ker so se nazori govornikovi, kakor je sam povedal, na večletne, lastne skušnje naslanjali, si je zamogel vsak iz govora kaj koristnega za sebe pridobiti. Za tem je gospod Kozole raznovertne poskuse pri razlaganji „vetra“ navedel.

K konci smo pozdravljali predlog in obljubo gospoda Jamškega, da, ako pridejo nove čitanke do 1. julija na svitlo, se naj prihodnji zbor 8. julija v Pišecah znide, pri katerem bo nam on o razverstitvi učne tvarine v 1—3 razrednih ljudskih šolah poročal.

Mesiček.

Slovstvo.

Na svitlo je prišel nov „Abecednik“ za slov. ljud. šole. Sestavila A. Razinger in A. Žumar, ljudska učitelja v Ljubljani. Natisnil in založil Ig. v. Kleinmayer & Fed. Bamberg. Cena 20 kr. — „Začetnica“ baje kranjskim šolam ne ugaja, ker je „preveč s specifično štajarskimi dijalektičnimi izrazi nabodena“, ki so pa, žalibog, večinoma od kranjskega rojaka — g. Fr. Levstika.

Napevi: „Jadranski glasovi“ ranjcega Hajdriha, katere je uredil in izdal g. Val. Kosovel, dobé se še pri izdatelju v Črničah na Goriškem, po znižani ceni za 1. gld. a. v.

Novice in druge stvari.

(Štajarski deželni zbor) je sklenil v seji dne 17. t. m. oberniti se do slavne vlade, gosposke in državne zbornice sprošnje naj se § 57 državne šolske postave od 14. maja 1869 tako prenaredi, da prevzame deželni odbor oskerbništvo štajarskega zavoda za penzije učiteljev z vsemi dolžnostmi in pod tem pogojem, da si c. kr. deželni šolski svet priderži pravico nekazovanja na podlagi proračuna, kterege je deželni odbor izdelal. — Postava, vsled katere ima dežela plačevati stroške za okrajne in deželne učiteljske konference in za učiteljske knjižnice, se naj predrugači tako, da se ti stroški za deželo odbijejo. Dalej se predlog, naj bi se dolžnost šolskega obiskovanja na šest let skrajšala, ni sprejel.

(Šola za košarstvo in verborejstvo) bo na Dunaji od 1. okt. 1880 do 1. marca 1881 na tehnologičnem obertnijskem muzeji. Učenci se bodo vadili v spletanji košev, košar, jerbasov, tudi v spletanji po modelih in izdelovanji

pletenin za pohištvo, to pa z domačim in tujim verbjem in plestno robo, v risanji s prosto roko i. t. d. Več se izve v pisarni graške tergovinske in obertnijske zbornice.

(Celjsko učiteljsko društvo) zborovalo bo redno dne 1. julija t. l. ter potem obhajalo prvo desetletje svojega obstanka. K tej slovesnosti se vabijo društveniki, učitelji sploh in prijatelji šolstva.

Načert:

I. Redno zborovanje v mestni dekliški šoli. Začetek ob 10 uri dopoldne. a) Zapisnik. b) Društvena poročila. c) O oblikoslovju (prizma, piramida in valj). Razl. Miklauc. d) Pevska vaja e) Nasveti.

II. Slovesen shod vdvorani „zum weissen Ochsen“. Začetek ob 1. uri popoldne. a) Petje. b) Pervi slovesni govor. c) Petje. d) Drugi slovesni govor. e) Obed. f) Petje. Preverstovaje igrala bo godba celjskega godbenega društva.

Odbor.

(Ptujsko učiteljsko društvo) ima v četrtek, 1. julija svoj redni mesečni zbor. Na dnevnem redu je razgovorjanje o nalogah letošnje okrajne i deželne učiteljske konference. K prav obilnem vdeleževanju vabi uljudno

Odbor.

(Ormuško učiteljsko društvo) bode imelo 8. julija svoje zborovanje pri sv. Miklavžu poleg Ormuža ob 10. predpoldan v šolskem poslopju s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Došla pisma. 3. O iznajdbi pisave in nje razvijanje. (Govori g. Čagran.) 4. Primerjavna karakteristika Komenija in Pestalozzi-ja. (Govori g. Srečko Majcen.) 5. Upljiv šole na zdravje učencev. (Gov. g. Dr. Geršak.)

Stem zborovanjem se namerava tudi izlet v bližnjo okolico Jeruzalem.

Vsi pravi in podpiralci udje, kakor tudi šolski prijatelji se uljudno vabijo, v obilnem številu se zborovanja udeležiti.

Odbor.

(Javna zahvala.) Visokočastiti gospod Ludv. Josek, vitez Fr.-Jož. reda, c. k. okrajni glavar v Brežicah, je kot podpiralni ud učiteljskem društvu za okraj Brežice, Kozje n Sevnica v podporo znamenito vsoto velikodušno poklonil, za katero se v imenu društva priserčno zahvaljuje

Pišece 15. junija 1880.

Odbor.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na Sp. Štajarskem: Jož. Zemljč postal je nadučitelj pri sv. Križu nad Mariborom. Starostne doklade so prijeli nadučitelji: gg. Fr. Jamšek, J. Lopan, Jan. Ranner, Al. Serbec; in učitelji: J. Lobenwein, Jož. Rojko in Andr. Viličnjak. Gg. Martin Pezdevšek in Janez Fras sta penzionirana, prvi samo začasno. — Na Kranjskem: Stalno postavljeni: G. Fr. Medic (II. učit.) in gdč. A. Hofbauer (III. učit.) v Radoljci; g. Jekovec v Ljubnem in g. A. Junec v Dobravi. G. J. Hočevnar, učitelj v Dražicah pri Černomlji, je umerl 1. t. m.

Listnica.

G. S. M. na Vr. Hvala Ti, da spolnuješ svojo obljubo. Pozdrav! G. T. R. v Pt. Zdaj nemogoče, Gdč. H. W. v K. To je lepo, da se tudi učiteljice pridružijo našim sodelavcem. Se porabi prilično. G. A. L. v L. Dobro došlo! Prosim potrpljenja. G. T. P. v Ž. Prepozno!

Vabilo k naročbi.

Tolike prijazne gostoljubnosti, s katero se je „Popotnik“ po vsem Slovenskem sprejel in se še sprejema, se nikdar ni nadejal. To mu je pa tudi okrepilo mlade noge, da ne onemaga na trudapolnem potovanju po šolskem in domačem polji. Ostal bode zvest svoji obljubi ter nosil svojim prijateljem mnogoverstnega blaga v prvi versti za šolo, potem pa tudi za dom. Prinašal bo v drugem polletju in sicer že v 13. številki prilogo z napevi najodličnejših skladateljev, kakor Dr. Ipavec-a i. dr. Zategadel bi pa rad zahajal še v obilnejšem številu v slovenske pokrajine in kadar mu bo mogoče še večkrat v mesecu. Prosimo tedaj naše p. n. čitatelje, pokažite „Popotniku“ pot tudi tje, kjer ga še ne poznajo; priporočajte ga, gosp. učitelji, svojim sodrugom in drugim rodoljubom in prijateljem šolstva! Novi naročniki še lahko dobijo vse dosedajne liste.

Vsem sodelavcem izrekamo priserčno zahvalo za duševno podporo ter jih uljudno prosimo, naj nam ne odtegnejo svojih spretnih moči, marveč nam pridobijo še več marljivih pisateljev, kajti mnogo spretnih peres počiva, ki bi lahko napolnjevala obširno torbico „Popotnikovo“ z dobrim blagom čitateljem v veselje, pisateljem pa v čast. Združimo svoje duševne moči za povzdigo omike našega naroda! Hvaležni nam bodo verstniki in potomci za trud, ktereга smo imeli v njihov blagor.

Vse p. n. naročnike, kateri so si „Popotnika“ le na pol leta naročili, uljudno prosimo, da naročnino za drugo polovico leta kmali dopošljejo. Celoletna naročnina znaša tri goldinarje, polletna pa 1 gold. 50 kr., a. v. ter se pošilja gospodu Mih. Žolgar, založniku „Popotnikovem“ spisi pa uredniku gosp. J. Lopan, nadučitelju v Celji.

Uredništvo.